

قرابت معنایی

تمامی ابیات، عبارات و مفاهیم
ادبیات سال دوم، سوم و چهارم دبیرستان

■ سعید عنبرستانی، دکتر علی احمدنیا

سرشناسه: عنبرستانی، سعید

عنوان و نام پدید آورنده: قرابت معنایی، بررسی دقیق مفاهیم تلمیذی ابیات و عبارت های ادبیات دبیرستان

پدید آورندگان: سعید عنبرستانی، علی احمدنیا

مشخصات نشر: تهران، اندیشه فائق ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۴۸۰ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۱۹-۱۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر

شناسه افزوده: احمدنیا، علی

شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۳۸۹۷۰

نام کتاب: قرابت معنایی
ناشر: انتشارات اندیشه فائق
مؤلف: سعید عنبرستانی، دکتر علی احمدنیا
مدیر انتشارات: ایاد فیلی
مدیر تولید: آراس میرشکاری
امور هنری: میترا همت پور
صفحه آرایی: مرجان جلال
ویراستار: ویان عزیزی، احمد میرشکاری
چاپ: ایده پرداز
نوبت چاپ: اول (۱۳۹۳)
تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۹۵۰۰ تومان
آدرس: بلوار میرداماد-خیابان نساء-کوچه پیرزاده-پلاک ۲۴
تلفن: ۲۲۹۰۷۳۱۱

«کلیه ی حقوق این کتاب برای انتشارات اندیشه فائق محفوظ می باشد.»

مقدمه مؤلفان

«شکر شکن شوند همه طوطیان هند / زین قند پارسی که به بنگال می رود»

سیاس و ستایش بیکران ایزد یکتا را که بار دیگر عنایتی نصیب ما گردانید تا بتوانیم با قلمی هر چند نارسا گره کوچکی از مشکلات داوطلبان آزمون سراسری بگشاییم و چراغی فراراه جویندگان طریق علم و ادب داریم.

هدف از تهیه و تدوین این مجموعه، آشنایی دقیق، درست و کامل شما عزیزان با مفاهیم موجود در کتاب های ادبیات فارسی دوره ی دبیرستان (= سال دوم، سوم و چهارم) است بنابراین دسترسی بدانشن داوطلبان به کتابی کامل و علمی در سطح کنکور ما را بر آن داشت تا به تألیف چنین کتابی اقدام نماییم و تجربه ی چندین ساله ی تدریس خود را در اختیار همه عزیزان قرار دهیم.

پرسش های قرابت معنایی در کنکور سراسری از سال ۸۴ به بعد بسیار فراتر از کتاب های درسی مطرح شده است، به گونه ای که اگر دانش پژوهی تسلط کافی به مفاهیم کتاب و آمادگی مواجهه با ابیات خارج از کتاب را نداشته باشد، هرگز قادر به پاسخ گویی این پرسش ها نخواهد بود.

بررسی تطبیقی سؤالات کنکور در ده سال اخیر نشان می دهد که حدود ۴۰ درصد سؤالات مربوط به مبحث قرابت معنایی است که معمولاً یک بیت یا عبارت از متن کتاب درسی مطرح می شود و برای پاسخ، چهار گزینه خارج از کتاب در نظر گرفته می شود که البته اگر کسی به مفاهیم موجود در کتاب تسلط داشته باشد برایش چندان تفاوتی ندارد که قرابت معنایی خارج از کتاب باشد و یا از متن کتاب درسی بیاید.

■ ساختار و بخش های کلی کتاب:

کتاب حاضر از سه بخش تشکیل شده است که هر بخش یک کتاب را در بر می گیرد و هر بخش از دو قسمت «آموزش» و «سنجش» تشکیل شده است؛ قسمت «آموزش» برای آشنایی با مفاهیم موجود در کتاب تدوین شده و هدف از قسمت «سنجش» تسلط یافتن عزیزان بر مطالب کتاب با پاسخ گویی به سؤالات چهار گزینه ای است.

■ چند توصیه بسیار مهم

۱. بدون تردید هدف و انتظار از ارائه هر اثر هنری (= اعم از شعر و نثر) علاوه بر بهره گیری و التذاذ ادبی، توانا ساختن مخاطب در درک و فهم، تجزیه و تحلیل ساختاری و محتوایی

آن نیز بوده است. پاسخ‌گویی به پرسش و سؤالات و نظایر آن‌ها - که در کتاب شما آمده است - بیانگر درک صحیح متون و شناخت ساختار آن‌هاست.

۲. برای بهره‌گیری بیش‌تر ادبی از یک متن و درک بهتر آن، شایسته است هر نمونه (اعم از شعر و نثر) یک یا چند بار قرائت شود، این روش زمینه‌ی کافی برای درک کلیت اندیشه و احساس جاری در یک شعر و یا نثر را فراهم می‌آورد و نیز پاسخ‌گویی به پرسش‌ها را آسان‌تر می‌سازد. هر چند ممکن است مخاطب، مفهوم یک بیت یا عبارت آن را به خوبی درک نکند.

۳. سعی کنید ابیات و عبارات را بلندتر بخوانید. این امر بسیار به درک مطلب شما می‌افزاید.

۴. خستن یک معنی و مفهوم مطلق برای پدیده‌های هنری - مثلاً شعر و ... - کاری عبث و بی‌ثمر است، چرا که اساساً حوزه‌ی هنر - که شعر نیز از زیر مجموعه‌های آن است، حوزه‌ی استدلال منطقی و ریاضی‌وار نیست. از همین روست که می‌گویند آثار و پدیده‌های هنری از کثرت معنی، بی‌معنی هستند. پس شایسته است در تبیین و توضیح این گونه آثار، تسامح بیش‌تری لحاظ گردد.

۵. ما باید ملاک‌ها و معیارهایی را در اختیار بگیریم تا به مدد این ملاک‌ها بتوانیم به ساخت‌های هنری مختلف یک شعر یا نثر راه‌یابیم و طعم گوارای معانی و مفاهیم متنوع آن را بچشیم. بنابراین هدف از مطالعه ادبیات، چشیدن این طعم گوارا و لذت بردن از آن است نه فقط آمادگی برای شرکت در کنکور، البته بر واضح است چنان‌چه درک مفاهیم حاصل شود، موفقیت ما تضمین خواهد شد.

۶. انتظار می‌رود در مطالعه‌ی ادبیات از طرح مقولات جزئی و مباحث جنبی که با مفهوم درس ارتباط مستقیم ندارند و باعث دورماندن از اصل می‌شوند (هم‌چون ریشه‌شناسی لغات مهجور، مباحث غیرضروری و دستوری و ...) جز در موارد محدود آن‌هم در چهارچوب خودآزمایی‌های کتاب - صرف‌نظر نمایید.

۷. آن‌چه باعث تقویت مهارت شما می‌گردد، تکرار و تمرین است؛ پس لازم است از این امر غافل نشوید و مطمئن باشید در مدت زمانی بسیار کوتاه با تمرین، تکرار و ممارست به نتیجه دلخواهتان خواهید رسید.

۸. در تهیه این مجموعه، روش تدوین همه کتاب‌های موجود، در نظر گرفته شده است و سعی بر آن بوده که مجموعه‌ای کامل‌تر، علمی‌تر و دقیق‌تر ارائه شود به گونه‌ای که داوطلبان عزیز کنکور و دانش‌پژوهان بزرگوار با کمک این کتاب و مطالعه‌ی عمیق همه مفاهیم و تکرار و تمرین مداوم هیچ مشکلی در مواجه شدن با سؤالات کنکور سراسری نداشته باشند.

امید داریم این خدمت صادقانه و عاشقانه اما ناچیز، در آموزش بهتر ادبیات و کتاب‌درسی و آشنایی با فرهنگ برتر ایرانی - اسلامی، همه طالبان علم را به کار آید و بلاغت افزایش دهد که اگر به این مهم دست یابیم خدای را شاکریم.

در پایان لازم می‌دانیم سپاس و تشکر خود را نثار همه کسانی کنیم که ما را در تهیه این اثر یاری نموده‌اند. باشد که دعای خیر دانش‌آموزان و داوطلبان عزیز و معلمان فهیم و دلسوخته، بدرقه‌ی راه خدمتگزاران فرهنگ و اندیشه باشد:

۱. دوست و همکار فاضل و اندیشمندمان جناب آقای «فیلی» مدیر انتشارات «اندیشه فائق»

دوست صاحب ذوق و ادب، جناب آقای مهندس «آراس میرشکاری» مدیر تولید انتشارات «اندیشه فائق»

همکاران ارجمند و بزرگوارمان در انتشارات اندیشه فائق سراسر کار خانم‌ها «مرجان جلال»، «میترا همت‌پور»، «ویان عزیزی» و جناب آقای «احمد میرشکاری».

۲. همکاران ارجمند و استادان عزیز و دبیران فهیم دانش‌آموزان مدارس: خرد - ابوریحان - فرزندگان - ادیب فرزانه - نوآور - دانشجو - کیوان - راه‌شایستگان - خدیجه‌ی کبری - فائزون - شاهد - طوبی - رازی - آموزشگاه ماهان - اندیشه و ...

و با سپاس بسیار زیاد از استادان بزرگ ادب فارسی در دانشگاه های تهران، علامه‌ی طباطبائی، دانشگاه بین‌المللی قزوین، علوم و تحقیقات و ... (= استاد فرهیخته دکتر عباسعلی وفایی - دکتر حسن‌زاده - دکتر محمدحسین محمدی - دکتر فرخ‌زاد - دکتر علی‌اصغر دادبه - دکتر شعبانلو - دکتر محمود فتوحی - دکتر حبیب‌اله عباسی و ...)

که شاگردی آن‌ها افتخار ماست و هیچ‌گاه زحمات آن‌ها را از یاد نخواهیم برد.

خواهان بهروزی و موفقیت شما عزیزان

سعید عبیرستانی - دکتر علی احمدنیا

(تایستان - ۹۳)

ادبیات فارسی ۲

۱۰	فصل اول: انواع ادبی (۱)
۱۷	فصل دوم: ادبیات داستانی معاصر
۲۰	فصل سوم: ادبیات پایداری
۲۳	فصل چہارم: ادبیات جہان
۲۶	فصل پنجم: انواع ادبی ۲
۳۸	فصل ششم: فرهنگ و هنر
۴۴	فصل ہفتم: ادبیات دوران جدید (شعر)
۵۱	فصل ہشتم: سفرنامہ، حسب حال و زندگی نامہ
۵۵	فصل نہم: ادبیات فارسی برون مرزی

ادبیات فارسی ۳

۱۷۲	فصل اول: انواع ادبی (۱)
۱۸۰	فصل دوم: ادبیات داستانی
۱۸۰	فصل سوم: تحلیل آثار ادبی
۱۸۴	فصل چہارم: ادبیات پایداری
۱۸۸	فصل پنجم: ادبیات جہان
۱۹۱	فصل ششم: انواع ادبی ۲
۱۹۸	فصل ہفتم: فرهنگ و هنر
۲۰۲	فصل ہشتم: ادبیات انقلاب اسلامی
۲۰۴	فصل نہم: زندگی نامہ و حسب حال
۲۰۸	فصل دہم: ادبیات عرفانی

ادبیات فارسی ۴

۳۱۶	فصل اول: تمحیدہ و مناجات
۳۲۵	فصل دوم: ادبیات حماسی
۳۲۷	فصل سوم: ادبیات غنایی
۳۴۳	فصل چہارم: حسب حال / زندگی نامہ
۳۴۵	فصل پنجم: ادبیات تعلیمی
۳۵۱	فصل ششم: توصیف و تصویرگری
۳۵۳	فصل ہفتم: ادبیات دوران جدید (شعر)
۳۵۶	فصل ہشتم: سفرنامہ، حسب حال و زندگی نامہ
۳۵۹	فصل نہم: ادبیات فارسی برون مرزی

۶۲	۱۳۰
۶۹	۱۳۵
۷۴	۱۳۸
۸۰	۱۴۲
۸۴	۱۴۴
۹۹	۱۵۲
۱۰۷	۱۵۸
۱۱۵	۱۶۲
۱۲۱	۱۶۴

۲۱۸	۲۷۸
۲۲۷	۲۸۳
۲۲۷	۲۸۳
۲۳۴	۲۸۷
۲۳۹	۲۸۹
۲۴۴	۲۹۲
۲۵۳	۲۹۷
۲۵۹	۳۰۰
۲۶۱	۳۰۱
۲۶۷	۳۰۵

۳۶۲	۴۳۰
۳۶۹	۴۳۴
۳۷۴	۴۳۷
۳۹۳	۴۴۸
۳۹۸	۴۵۰
۴۱۱	۴۵۸
۴۱۷	۴۶۱
۴۲۲	۴۶۲
۴۲۷	۴۶۴